

שאלות חזרה לסדר "דברים"פרשת "דברים"-שאלות

1. היכן דיבר משה אל כל ישראל?
2. מתי התחיל משה את נאומו לישראל?
3. אלו ארצות כבש משה לפני כן?
4. מה היתה המטרה העיקרית של משה בנאומו?
5. מה נצטוו ישראל לעשות מיד אחרי מתן-תורה?
6. אלו אנשים ביקש משה למנות כשופטים על העם?
7. באלו תפקידים עסקו האנשים שנבחרו?
8. מה הן המצוות שצוה משה את השופטים?
9. איזה איסור קיים על בני ישראל במלחמה לכבוש הארץ?
10. מי ביקש לשלוח מרגלים לארץ?
11. מה עשו המרגלים?
12. מה גרמו דברי המרגלים?
13. איך ניסה משה לחזק את לב העם?
14. מה היה ענשם של המרגלים ושל המתלוננים שהאמינו לדבריהם?
15. האם ניסו המתלוננים לתקן את חטאם? במה?
16. האם הצליחו בנסיונם? מדוע?
17. מי עוד נזכר בדברי משה שנגזר עליו לא להכנס לארץ?
18. מי מהמרגלים לא נענש? מדוע?
19. באיזה ענין נזכרו הדבורים?
20. מה צוה ה' את בני ישראל בענין בני עשו היושבים בשעיר? מדוע?
21. האם נכנסו ישראל לשעיר (אדום)?
22. במי עוד צוה ה' לא להתגרות? מדוע?
23. כמה זמן נדדו ישראל במדבר מקדש ברנע עד נחל זרד?
24. מי ישב בשעיר לפני שישבו בה בני עשו?
25. מי היו דומים לענקים?
26. מיהו העם הראשון שנצטוו ישראל לכבוש את ארצו? היכן היתה ארצו (מה היו גבולותיה)?
27. מה עשו ישראל לפני שכבשו את ארץ סיחון?
28. האם הסכים סיחון לשלום? מדוע?
29. מה היו תוצאות המלחמה עם סיחון?
30. מי היה המלך השני שנלחמו וכבשו בני ישראל את ארצו?
31. מה היו תוצאות המלחמה בעוג מלך הבשן?
32. מה הם גבולות ארץ עוג (הבשן) ומה המיוחד בנצחון הזה?
33. מה היו המדות של מיטת עוג (ערשו)?
34. מה היו נחלות בני גד, ראובן וחצי שבט מנשה?
35. איזה תנאי התנה משה עם בני גד, ראובן וחצי מנשה בענין נחלתם בעבר הירדן?
36. אלו דברי חיזוק השמיע משה ליהושע אחר כבוש ארצות סיחון ועוג?

תשובות חזרה לסדר "דברים"

1. בעבר הירדן, בארץ מואב.
2. בשנת הארבעים, ביום הראשון של החודש האחד-עשר (שבת).
3. את ארץ סיחון מלך האמורי שיושב בחשבון ואת ארץ עוג מלך הבשן שיושב בעשתרות ובאדרעי.
4. לבאר את התורה.
5. להתארגן לקראת כבוש הארץ.
6. אנשים חכמים ונבונים וידועים במדותיהם.
7. שרי אלפים שרי מאות, שרי חמשים ושרי עשרות.
8. א. לא להכיר פנים (להעדיף אחד על חברו) במשפט.
ב. לא לפחד מפני אף אדם.
9. לא לירא ולא לערוץ (לפחד) מהאויבים.
10. בני ישראל.
11. בתחילה דברו בשבח הארץ ואף הביאו מפירותיה הטובים אבל אחר-כך המיסו (הפחידו) את לב בני ישראל בדברים שאמרו על יושבי הארץ שהם חזקים.
12. דבריהם גרמו לפחד ולתלונות אצל בני ישראל עד שלא האמינו שה' יכול להכניע את יושבי הארץ.
13. הוא הזכיר להם את נפלאות ה' במדבר, שה' נשא אותם כמו אב הנושא את בנו ודואג לכל צרכיו.
14. הם נענשו במיתה במדבר ולא נכנסו לארץ.
15. הם התחרטו וניסו לעלות להר ולכבוש את האמורי שיושב שם.
16. הם נכשלו; האמורי יצא לקראתם והכה אותם מכת חרמה (השמדה) כי הם לא שמעו לקול ה' שאסר עליהם לנסות.
17. משה עצמו.
18. יהושע וכלב, כי הם האמינו בה' ואף התנגדו לדברי המרגלים.
19. בענין הכאת האמורי, נאמר שהאמורי הכה את אלה שניסו לכבוש את הארץ נגד דברי ה' כמו שעושות הדבורים (למי שבא לקחת דבש מהכוורת).
20. ה' צוה את בני ישראל לא להתגרות בבני עשיו (אבל הבטיח שבני עשיו יפחדו מישראל) אלא לקנות מהם אוכל ומים, כי אסור לכבוש את ארץ שעיר שהיא שייכת לבני עשיו.
21. לא; הם עקפו את הר שעיר.
22. בעמון ובמואב, כי ארצותיהם נאסרו לכבוש; הם לא ניתנו לישראל על ידי ה', אלא לעמים עמון ומואב, בני לוט.
23. שלשים ושמונה שנה.
24. החורים.
25. העמים שישבו בארץ מואב; וכן העם שיושב בארץ עמון עד שנכבשו על ידי עמון ומואב.
26. סיחון מלך האמורי שכבש חלקים גדולים מארצות עמון ומואב וארצו היתה מנחל ארנון בדרום עד נחל יבוק בצפון.
27. פנו אליו לשלום.
28. סיחון התנגד ויצא למלחמה עם ישראל ליהץ, כי ה' הקשה את לבו כדי שישראל יכבשו את ארצו.
29. ישראל כבשו את ארצו מערוער שעל שפת נחל ארנון ועד נחל יבוק. ולקחו את כל רכושם.
30. עוג מלך הבשן; הוא יצא לקראת ישראל למלחמה באדרעי.
31. הם נצחו אותו, השמידו את כל עמו וכבשו את כל ארצו ולקחו את כל רכושם.
32. גבולות ארץ הבשן (עוג) היו: בדרום - נחל יבוק ובצפון עד הר חרמון כולל את ארץ המישור בבשן וצפון הגלעד. המיוחד בנצחון הוא שהערים היו בצורות וגדולות ועוג עצמו נשאר מהרפאים שהיו חזקים.
33. מידות המיטה היו: תשע אמות אורך וארבע אמות רוחב.
34. בני גד ובני ראובן קבלו מערוער שעל נחל ארנון וחצי הר הגלעד עם הערים (עד נחל יבוק) וחצי שבט המנשה קיבל את יתר הגלעד עם כל הבשן (ממלכת סיחון-לבני גד וראובן וממלכת עוג-לחצי שבט מנשה).
35. משה התנה איתם שאת נחלתם יקבלו רק אחר שישתתפו עם שאר השבטים בכבוש

עבר הירדן המערבי.

36. משה הבטיח ליהושע שה' יכניע את עמי כנען כמו שהכניע את סיחון ועוג.

שאלות חזרה על סדר "ואתחנן"

1. מה התחנן משה א-ל ה'?
2. מה היתה תגובת (תשובת) ה' על תפילת משה?
3. מה צוה ה' את משה בענין יהושע?
4. מהי ההבטחה הנזכרת בדברי משה על שמירת החוקים והמשפטים?
5. באיזה ענין נזכר איסור הוספה או הפחתה?
6. איזה מאורע הזכיר משה לישראל להזהירם מחטא?
7. מתי יאמרו הגויים שישראל הם עם חכם ונבון?
8. איזה יום נצטוו ישראל לא לשכוח?
9. מה היה מראה ההר במתן-תורה?
10. איך נשמע קולו של ה'?
11. איזו אזהרה בענין עבודה-זרה שייכת למעמד הר-סיני?
12. למה דומה קנאת ה' במי שעובד עבודה זרה?
13. איזו אזהרה מזהיר ה' את ישראל שלא יבואו לידי גלות?
14. האם יש לישראל תקוה בגלות? מה היא?
15. מה מבטיח ה' לישראל בענין הברית כשימצאו בגלות?
16. אלו אירועים היו חד-פעמיים מבחינת תולדות העמים, שלא אירעו עוד לאף עם?
17. מה עשה ה' לישראל מתוך שאהב את אבותיו?
18. על מה נאמר "והשבות אל לבבך"?
19. על מה הבטיחה התורה "ולמען תאריך ימים על האדמה וכו"?
20. אלו ערים הבדיל משה לערי מקלט בעבר הירדן המזרחי?
21. איזהו "הר-שיאון"? מה הם שמותיו הנוספים?
22. איך נקראת בתורה המצוה ללמוד את החוקים והמשפטים?
23. על איזה מאורע נאמר שנעשה "פנים בפנים"?
24. עשרת הדברות:
כידוע, עשרת הדברות נזכרו בתורה בשני מקומות:
בפרשת "יתרו" ובפרשת "ואתחנן".
לפניך טבלת השוואה בין שני המקומות עליך למלא אותה בבטויים הרשומים מתחת לטבלה.
הבטויים לקוחים משני המקומות ועליך לרשום במקום הנכון כל בטוי ובטוי.

סדר "יתרו" סדר "ואתחנן"

- כל תמונה, על שלשים, זכור, שמור, כאשר צוך, ובהמתך, וכל בהמתך, ושורך, וחמורך, כי ששת ימים וכו',
וזכרת כי עבד היית וכו',
כבד...ולמען ייטב לך, לא תחמוד, ולא תתאוה.
25. מתוך מה נשמע קול ה' בעשרת הדברות?
26. מה בקשו ישראל ממשה כששמעו את קול ה' מדוע?
27. מה הסביר ה' למשה על כך שהוא עצמו אמר את הדברות הראשונות?
28. מה החליט ה' לעשות כששמע את בקשת ישראל?
29. מה הזהיר ה' את ישראל בענין הדיוק בשמירת המצוות?
30. איזו פרשיה מפרשיות קריאת-שמע כתובה בסדר (פרשה) "ואתחנן"?
31. אלו נושאים עיקריים כתובים בפרשיה זו?
32. אלו בתים ושדות ימצאו ישראל בבואם לארץ?
33. מה עלול לקרות לאדם שמשיג הרבה דברים טובים בקלות כל-כך?

34. מפני מה מזהיר משה את ישראל בבואם לארץ?

35. באיזה ענין מופיע האיסור "לא תנסו"?

36. אחת מקושיות 4 הבנים נמצאת כאן; מה השאלה ומה התשובה?

37. אלו מצוות מצוה אותנו ה' בענין 7 העמים כשנבוא לכבוש את הארץ מידם?

38. מה עלול לקרות אם יתחתנו בני ישראל עם עמי כנען?

39. באיזה ענין נזכר הבטוי "עם סגולה"?

40. האם בחירת עם ישראל נעשתה בגלל שאנחנו העם הכי גדול? אם לא-משום מה, בחר דווקא בישראל?

תשובות לשאלות חזרה על סדר "ואתחנן"

1. שירשה לו להכנס לארץ ישראל.
 2. ה' כעס ואמר למשה שלא יוסיף עוד לבקש זאת ממנו, אלא יעלה לראש הפסגה ומשם יראה לו ה' את כל הארץ.
 3. לחזק אותו לקראת קבלת תפקיד ההנהגה במקומו.
 4. ההבטחה היא שיזכו לחיות ולהכנס לארץ ישראל ולכבוש אותה.
 5. בענין המצוות נאמר: "לא תוסיפו על הדבר אשר אנוכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו".
 6. משה הזכיר להם את פרשת בעל-פעור שבה נהרגו כל הזונים אחר ע"ז אבל ישראל הדבקים בה' חיים.
 7. כשישראל ישמרו ויעשו את כל מצוות ה'.
 8. יום מעמד הר-סיני.
 9. ההר היה בוער באש גבוהה מאד (עד לב השמים) וכן היה חושך ענן וערפל.
 10. קול ה' נשמע מתוך האש אך לא נראתה כל דמות.
 11. האזהרה שלא לעשות פסל בשום צורה שהיא, מהנבראים בשמים, מהנבראים בארץ ומהנבראים במים כי ישראל לא ראו כל תמונה שהיא כששמעו את קול ה' במתן-תורה.
 12. קנאת ה' דומה לאש האוכלת במהירות ובהרס.
 13. ה' מזהיר את ישראל שלא ישקעו במעשיהם הרעים וישכחו את מצוות ה' כי אז עלול להגלותם, חלילה, מהארץ.
 14. כשיהיו בגלות ויבואו עליהם צרות קשות יפנו אל ה' בתפילה וישובו אליו.
 15. ה' מבטיח שלא ישכח לישראל את הברית שכרת עם אבותינו.
 16. מעמד הר סיני לא אירע לאף עם וכן יציאת מצרים לא אירע מעשה דומה לאלה לשום עם.
 17. הוציא אותם בעצמו ממצרים, בחר בהם לעם ועתיד להביאם לארץ ישראל שבחר להם.
 18. על האמונה בה' שצריך לדעת ולהשיב אל הלב שה' הוא הא-להים בשמים ובארץ ואין עוד מלבדו.
 19. על קיום מצוות ה'.
 20. שלש ערים: בצר במדבר בנחלת ראובן, ראמות בגלעד בנחלת גד וגולן בבשן בנחלת חצי שבט מנשה.
 21. הוא הר חרמון. הוא נקרא גם בשם "שניר".
 22. היא נקראת "ולמדתם אותם".
 23. דבור ה' לישראל במעמד הר-סיני.
 24. "יתרו" "ואתחנן" "יתרו" "ואתחנן"
- על שלשים כל תמונה כבד.. ולמען ושורך וחמורך
זכור שמור ייטב וכו'.. וזכרת כי עבד
ובהמתך כאשר צוך לא תחמוד וכו'
כי ששת.. וכל בהמתך ולא תתאוה
25. קול ה' נשמע מתוך האש, הענן והערפל.
 26. ה' בקש ממשה להשמיע את הדברות כי אם יוסיפו לשמוע את קול ה' עלולים הם למות.
 27. שהמטרה בכך היתה להביא את ישראל ליראת ה' ולשמירת כל מצוותיו כל הימים.
 28. ה' החליט להסכים לדבריהם ולהשאיר את משה בהר שילמד ממנו את כל התורה

- כדי ללמדה אחר-כך את כל ישראל.
29. ה' הזהיר אותם שלא יסורו מהמצוות ימין ושמאל.
30. פרשה ראשונה-פרשת "שמע".
31. א. קבלת עול מלכות שמים.
ב. אהבת ה'.
- ג. למוד תורה.
ד. מצות תפילין.
ה. מצות מזוזה.
32. הם ימצאו "בתים מלאים כל טוב" ו"כרמים וזתים אשר לא נטעת".
33. הוא עלול לשכוח את ה' הנותן לו כל זאת.
34. ה' מזהיר את ישראל שלא ילכו אחר עבודה-זרה של עמי כנען, כי ה' הוא "א-ל קנא" וענשם על עבירה זו עלול להיות בהשמדה ובגירוש מן הארץ, חלילה.
35. בענין ה' נאמר שאסור לנסות את ה' כמו שניסו אותו ישראל ב"מסה" (כשהתלוננו על משה ואהרון שאין להם מים).
36. השאלה: מה העדות והחוקים והמשפטים שצוה ה'?
התשובה: עבדים היינו לפרעה במצרים וה' הוציאנו משם.. וצונו לעשות את כל החוקים בענין הפסח (אגב! ב"הגדה של פסח" מסודרות התשובות והשאלות בסדר אחר!).
37. התורה מצוה אותנו בענין 7 העמים: א. להשמיד את כולם.
ב. לא לכרות להם ברית.
ג. לא תחנם.
ד. לא להתחתן אתם-לא בתך לבנו ולא בתו לבנך.
ה. לנתץ את מזבחותיהם ואת כל העבודה-זרה שימצאו בארץ.
38. הם יסירו את בני ישראל מעבודת ה' וה' יחרה אפנו וישמיד, חלילה, את החוטאים בדבר זה.
39. הבטוי נזכר בעם ישראל כשמדובר על התרחקות מנשואים עם הגויים.
40. ה' לא בחר בנו מפני גדלנו המספרי שהרי אנחנו מעטים משאר האומות, אלא מפני אהבתו לנו ומשום שהוא נאמן לשבועה שנשבע לאבותינו.

שאלות חזרה לסדר "עקב"

1. אלו הבטחות ה' יתקיימו אם נשמור לעשות את מצוותיו?
2. אם יעלה פחד בלב ישראל לקראת כבוש הארץ: "איך נוכל לכבוש אותם הרי הם רבים מאיתנו", מהי תשובת ה' לפחד זה?
3. מדוע לא ישמיד ויגרש ה' את עמי כנען בבת-אחת?
4. האם יהיה מותר לישראל לקחת כסף או זהב של עבודה-זרה שימצאו בארץ?
5. מה היתה המטרה החינוכית בנדודי ישראל במדבר ארבעים שנה?
6. הנסיון בהורדת המן לישראל במדבר, מה מטרתו?
7. אלו נסים קרו לישראל במדבר בבגדיהם ובכפות רגליהם?
8. מה הם שבחי ארץ ישראל שנזכרים בפסוקים כאן?
9. איזו ברכה אחרונה נזכרת בפסוק כחובה לברך?
10. מה הם 7 המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל?
11. איזו סכנה רוחנית (בעבודת ה') עלולה לקרא לאדם שזוכה להרבה הצלחה כלכלית (הרבה צאן ובקר, הרבה יבולים בשדה וכו')?
12. מה יקרה, חלילה, אם ישכחו ישראל את ה' וילכו אחרי א-להים אחרים ויעבדו להם?
13. איזו מחשבה עלולה לעלות אצל ישראל כשיזכו לנחול נצחון גדול על עמי כנען?
14. מהי הסיבה האמיתית לנצחון?
15. איזה חטא גדול מתקופת המדבר מזכיר כאן הכתוב (הפסוקים) באריכות?
16. איזה עונש גדול רצה ה' להעניש את ישראל בחטא ההוא? מי מנע זאת? על ידי מה?
17. על איזה כבוד גדול ויתר משה בחטא העגל?
18. הפסוקים מזכירים שמשה התפלל גם על אהרן, התזכור מה היה חלקו של אהרן בחטא העגל?
19. מה עשה משה בלוחות? מה עשה בעגל?
20. כמה פעמים עלה משה להר להתפלל על חטא העגל? כמה זמן נשאר בכל פעם?
21. אלו נסיונות (חטאים) נוספים שניסו ישראל את ה' במדבר, נזכרו כאן?
22. אלו טענות, לזכות ישראל, הזכיר משה בתפלתו על חטא העגל?
23. מי פסל (חצב) את לוחות-הברית השניים ומי כתב?
24. היכן הניח משה את לוחות העדות?
25. היכן מת אהרן? מי כיהן אחריו?
26. מדוע לא היה ללוי חלק ונחלה בארץ ישראל?
27. הבטוי "ומלתם את ערלת..." נאמר בפרשתנו, לא על ברית-מילה אלא על ענין אחר. מהו?
28. האם ניתן לתת לה' שוחד לכפר על חטא?
29. באיזה ענין נזכר בפרשתנו "כי גרים הייתם בארץ מצרים"?
30. ה' מצוה להתקרב אליו ב-4 דרגות של עבודה, הכתובים בפסוק אחד, מה הן?
31. ה' מזכיר בפרשתנו נסים גדולים שעשה לישראל במצרים ובמדבר; התזכור את מה שנאמר?
32. במה שונה ארץ ישראל מארץ מצרים בענין השקאת השדות?
33. על מי נאמר הבטוי "ה' א-להיך דורש אותה מראשית השנה ועד אחרית שנה"?
34. איזו פרשיה מקריאת שמע נזכרת בפרשתנו?
35. אלו נושאים עיקריים נזכרים בפרשיה זו?
36. איזו הבטחה כתובה בפרשתנו אם נשמור את כל המצוות (חוץ ממה שכתוב בפרשית קריאת-שמע)?

תשובות חזרה לסדר "עקב"

1. ה' מבטיח הרבה דברים :
 - א. ה' ישמור את הברית והחסד שנשבע לאבותינו.
 - ב. יאהב אותנו.
 - ג. ירבה אותנו.
 - ד. יברך את פרי הבטן, ואת הבהמות ואת יבולי השדה.
 - ה. יברך אותנו מכל העמים.
 - ו. יסיר ממנו כל מחלה.
 - ז. יתן לנו נצחון על כל העמים.
2. ה' מצוה אותנו לזכור את כל מה שעשה לפרעה ולמצרים וכך יעשה גם לשאר העמים; הוא ישלח בהם את הצרעה שתגרש אותם מהארץ.
3. כי מהאזורים הגדולים שיתפנו מבני אדם עלולות לצאת חיות הטרף ולפגוע בישראל לכן ישמיד ה' אותם "מעט-מעט".
4. אסור יהיה לישראל לקחת כסף וזהב של עבודה-זרה, כדי שלא יהיה להם למכשול (שלא יעבדו אחר-כך לאותה עבודה זרה).
5. כדי לבדוק את מידת האמונה והבטחון של ישראל בה'.
6. מטרת הורדת המן להוכיח לישראל שהאדם יכול לחיות לא רק על לחם אלא על כל דבר שירצה ה'.
7. שמתם לא בלתה מעליהם ורגלם לא התנפחה כמו בצק, כפי שקורה להולכים במדבר.
8. א. ארץ שיש בה שפע של מים-"ארץ נחלי מים, עיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר".
 - ב. ארץ שבעת המינים המשובחים.
 - ג. ארץ שלא חסר בה מזון.
 - ד. ארץ שיש בה מחצבים (ברזל ונחושת).
9. ברכת המזון-"ואכלת ושבעת וברכת וכו'".
10. שבעת המינים הם: חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רמון, זית ודבש (תמרים).
11. הסכנה היא שירום לבבו וישכח שה' הוא הנותן לו, בעצם, את הכוח לעבוד ולהצליח ואז יאמר ההיפך: "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".
12. ה' עלול להאביד את החוטאים כמו שהאביד את הגויים מהארץ.
13. המחשבה שעלולה לבוא אצלם היא שה' נתן להם את הכבוש בצדקתם ואלו עמי כנען נכבשו בגלל רשעתם.
14. הסיבה האמיתית היא-רשעת הגויים כי עם ישראל אין לו הרבה זכויות שהרי הקציף והכעיס את ה' במשך 40 שנות המדבר.
15. חטא העגל.
16. ה' רצה להשמיד, חלילה, את ישראל אבל משה התפלל הרבה לה' ומנע עונש זה.
17. להיות אב לעם חדש (כפי שרצה ה' לעשות).
18. הוא הסכים לעשות להם עגל.
19. את הלוחות שיבר לרגלי הר-סיני ואת העגל טחן היטב והשליך את עפרו לנחל.
20. משה עלה להר פעמיים להתפלל על חטא העגל ובכל פעם שהה (נשאר) בהר-40 יום ו-40 לילה.
21. א. תבערה-חטא "המתאווננים רע באזני ה'".
 - ב. מסה-תלונת בני ישראל על משה ואהרן בענין המים.
 - ג. קברות התאוה-טען העם-"מי יאכילנו בשר".
 - ד. חטא המרגלים.
22. א. שה' יזכור את זכות האבות ולא יתיחס לעקשנות של העם.
 - ב. פן יאמרו הגויים שה' לא יכול, חלילה, להכניס את ישראל לארץ, לכן

- המיתם במדבר.
23. משה פסל וה' כתב.
24. בארון שעשה.
25. אהרון מת במוסרה ואלעזר בנו כיהן אחריו.
26. כי תפקידו היה לשרת את ה'.
27. על ערלת הלב-ה' מצוה לעקור מהלב כל קשיות-עורף, התנגדות לעבודת ה'.
28. ה' לא לוקח שוחד ואף לא נושא פנים לאף חוטא.
29. במצות אהבת הגר.
30. "את ה' א-להיך תירא, אותו תעבוד, ובו תדבק ובשמו תשבע".
31. היד החזקה שבה הכה את פרעה ומצרים במצרים ובים סוף, הנסים שבמדבר (באופן כללי) פתיחת הארץ ובליעת דתן ואבירם וכל אשר להם.
32. ארץ מצרים מושקית על ידי הנילוס שניתן לכוון אותו לשדות השונות על ידי הרגל ולא על ידי הגשם ואלו ארץ ישראל מקבלת מימיה על ידי מטר השמים.
33. על ארץ ישראל.
34. פרשה שניה- "והיה אם שמוע".
35. הנושאים העיקריים הם : א. קיום מצוות ה' מתוך אהבה.
ב. שכר טוב על קיום המצוות (גשמים בעתם והצלחה ביבולים).
ג. עונשים על עזיבת ה' ועבודה זרה (עצירת גשמים וגלות).
ד. מצות תפילין.
ה. מצות מזוזה.
ו. הבטחה לאריכות ימים על ארץ ישראל.
36. ה' יוריש (יכבוש) את כל עמי הארץ מפנינו ; כל מקום שתדרוך עליו כף רגלנו-לנו יהיה ; אף אדם לא יתיצב בפנינו- פחדנו יפול על כל יושבי הארץ.

שאלות חזרה לסדר "ראה"

1. ה' נתן לנו בחירה חופשית. איך ענין זה כתוב בפרשתנו?
2. ליד אלו הרים נאמרו הברכות והקללות?
3. באיזה ענין נזכר בפרשתנו לאבד, לנתץ, לשבר, לשרוף, לגדע?
4. כשיקבע המקום שיבחר ה' להשרות שם את שכינתו (בית-המקדש) האם יהיה מותר להקריב קרבנות מחוץ למקום זה?
5. מדוע מותר היה במדבר להקריב קרבנות לה' גם מחוץ למשכן?
6. את מי צריך לשתף בשמחה כשעולים לחגוג בבית-המקדש, במקום הנבחר?
7. מי שירצה בארץ ישראל לאכול בשר, האם יהיה מותר לו לשחוט במקום מגוריו?
8. באיזה ענין נזכרו הצבי והאיל?
9. איזה חלק בבהמה מזכירה התורה שאסור לאכלו?
10. האם מותר לאכול מחוץ לירושלים מעשר מהצומח או מעשר בהמה וכן בכורות הבקר והצאן?
11. כשיכבשו ישראל את הארץ וישבו בה, ממה מזהירה התורה בענין הגויים שנכבשו?
12. על איזה נביא מצוה התורה: "לא תשמע אל דברי הנביא"?
13. מה דינו של הנביא או חולם החלום שה' מנסה אותם לפתות את בני ישראל?
14. מי עוד עלול להסית (לפתות) את האדם לעברה כזו של עבודה זרה?
15. מה ענינו של אדם כזה שמסית (מפתה) לעבודה זרה?
16. מי הם האנשים שיצאו להדיח את יושבי עירם? מה רצו לעשות לאנשי עירם?
17. מה ענינה של העיר הנדחת (שהדיחו, פיתו, אותה לעבוד עבודה זרה)?
18. האם מותר לאנשים שמחוץ לעיר לקחת משהו משלל העיר?
19. מתי ישוב חרון אף ה' מישראל?
20. מה נהגו הגויים לעשות בגופם כשהיו מצטערים על מות קרוב משפחה?
21. האם מותר לישראל לעשות כך? מדוע?
22. אלו 7 חיות טהורות נזכרו בפסוק (אחד)?
23. מה הם סימני הטהרה של בהמה?
24. לפניך רשימת בעלי-חיים טמאים; רשום ליד כל אחד את סימן הטהרה היחיד שיש לו: הגמל, הארנבת, השפן והחזיר.
25. מה הם סימני הטהרה של דגים?
26. הזכר 5 מיני עופות טמאים מתוך 21 המינים הנזכרים בפרשתנו (התדע את כל 21 המינים הטמאים)?
27. האם יש מין טהור משרץ העוף?
28. מה מותר ומה אסור לעשות בנבלה?
29. איזה איסור נאמר בענין בשר וחלב?
30. איזה מעשר צריך להעלות לירושלים ולאכול שם?
31. מה יעשה בעל המעשר אם לא יכול הוא להעלותו לירושלים, כי רחוקה היא מביתו?
32. באיזה ענין נזכר בפרשתנו דין הוצאת המעשר מהבית והנחתו בשער?
33. איזה דין מדיני השמיטה מוזכר בפרשתנו?
34. ממי מותר לגבות חוב בשמיטה ואין עליו מצות "שמיטת כספים"?
35. איזו ברכה מברך ה' אותנו אם נשמור לקיים את מצות "שמיטת כספים"?
36. אלו מצוות נזכרות בפרשתנו בענין עני הזקוק לעזרה?
37. איזו מחשבה פסולה עלולה לעלות במחשבתו של האדם לקראת שנת השמיטה בענין הלואה לעני?

38. מה מבטיח ה' אם יתגבר האדם על מחשבתו וילוח לעני?
39. האם ידועה לך מהי מצות הענקה?
40. איזה עבד רוצעים את אזנו במרצע?
41. האם מותר לעבוד בבכור-בהמה טהורה? איזה דין נאמר על בכור מהצאן?
42. באיזה מקרה מותר לאכול בכור בהמה מחוץ לירושלים?
43. האם מותר להקריב קרבן פסח מחוץ לירושלים ("בשערך")?
44. ממתי מצוה לספור 7 שבועות?
45. מצות עשה "ושמחת בחגך", באיזה חג נאמרה?
46. את מי חייב האדם לצרף לשמחת החג?
47. איזו מצוה צריך לקיים שלש פעמים בשנה? מתי?

תשובות חזרה לסדר "ראה"

1. ענין הבחירה כתוב בפסוקים הראשונים : ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה-את הברכה אשר (אם) תשמעו אל מצוות ה'.. והקללה אם לא תשמעו וכו'.
2. ליד הר-גריזים וליד הר-עיבל.
3. בענין המקומות והפסלים שעבדו בהם עמי כנען, כאשר יכנסו ישראל לארץ וימצאו אותם, ישברו, ישפרו וישמידו את כולם.
4. לא; אסור יהיה להקריב בכל מקום, רק במקום הנבחר, בבית המקדש.
5. כי עדיין לא נכנסו לארץ ישראל, ולא הגיעו למנוחה ולנחלה.
6. את בני המשפחה, העבדים והלוי.
7. כן. שחיטה שהיא כדי לאכול את הבשר, שאינם לשם קרבן, מותרת מחוץ לירושלים..
8. הצבי והאיל נזכרו בתורה בתור דוגמא שמותר לשחוט אותם מחוץ לירושלים לאכילה וכן כל בהמה שרוצים לשחוט אותה לאכילה.
9. הדם.
10. לא; אסור לאכול מחוץ לירושלים.
11. התורה מזהירה שלא ללמוד ממעשיהם ואפילו מהדרך שבה הם עובדים את אלהיהם לא ללמוד ולעשות כך לה'.
12. על נביא שקר ואפילו אם הראה אות או מופת להצדיק את דבריו והם : שצריך לעבוד עבודה זרה.
13. העונש שלהם-מיתה.
14. קרוב משפחה (אח, בן, בת, וכדו') או חבר.
15. ענשו מיתה. סוקלים אותו לעיני העם, כדי שכל העם ישמעו ויראו (יפחדו) "ולא יוסיפו לעשות כדבר הרע הזה".
16. אלו אנשי בליעל (אנשים שאינם מתנהגים במוסריות) שהדיחו את יושבי עירם לעבוד עבודה זרה.
17. ענשה היא להמית את אנשיה בחרב, להשמיד את כל הבהמה והחיה ואת כל הרכוש לאסוף למרכז העיר ולשרוף באש והעיר תשאיר למזכרת "תל עולם" שלא תיבנה עוד.
18. לא; אסור לקחת כלום מהעיר.
19. אם יעשו לעיר הזאת כפי שצוה ה'.
20. היו מתגודדים, שורטים את בשרם והיו מורטים שער ראשם.
21. אסור לישראל לעשות כמנהג הגויים, כי אנחנו עם קדוש לה' וה' בחר בנו להיות לו לעם סגולה, עם מיוחד מכל העמים.
22. איל, צבי יחמור, אקו, דישון, תאו וזמר.
23. א. מפרסת פרסה שסועה.
ב. מעלת גרה.
24. הגמל, הארנבת והשפן-מעלים גרה (אבל לא מפריסים פרסה) והחזיר-מפריס פרסה (אבל לא מעלה גרה).
25. א. סנפיר.
ב. קשקשת.
26. עשרים ואחד המינים הטמאים הם : הנשר, הפרס, העזניה, הראה, האייה, הדיה, עורב, בת-היענה, התחמס, שחף, הנץ, הכוס, הינשוף, התנשמת, הקאת, הרחמה, השלך, החסידה, האנפה, הדוכיפת, העטלף.

27. לא; "כל שרץ העוף טמא הוא לכם".
28. מותר לתת אותה לגוי ואסור לאכול אותה.
29. איסור בישול.
30. המעשר שאדם חייב להפריש מפירות שדהו (מדגן, תירוש ויצהר) וכן בכורות הבקר והצאן.
31. יחליף את המעשר בכסף (ימכור אותו) ובכסף יקנה בירושלים כל אוכל שירצה וישתף בסעודתו גם את הלוי כי אין לו חלק ונחלה בישראל.
32. בכל שלש שנים, צריך להוציא מהבית אל השער את כל המעשרות שהיה צריך לתת אותם ללויים ולעניים ושכחו ולא מסרו אותם להם ואז יבואו הזקוקים ויקחו להם מליד השער את המעשר.
33. דין שמטת כספים והוא שמי שהלוה לאנשים כסף והגיעה שנת השמיטה ועדיין לא פרעו (החזירו) את חובם- ישמיט (יבטל) המלוה את החוב ולא יגבה אותו מהם.
34. מהנכרי.
35. שלא יהיה בישראל אביון, וכן מברך ה' שנוכל להלוות לגויים תמורת משכון (עבוט) ואלו ישראל לא יצטרכו ללוות מהגויים.
36. א. מצות לא תעשה-לא להקשות את הלב אלא לרצות לתת לו עזרה.
ב. מצות לא תעשה-לא לקפוץ, לסגור, את היד מלתת לו.
ג. מצות עשה-לפתוח את היד ולהלוות לו כל מה שיחסר לו.
37. המחשבה הרעה היא שמפני קירבת שנת השמיטה לא כדאי להלוות לעני כי התורה מחייבת את המלוה לשמט (לבטל) את החוב.
38. ה' יברך את המלוה בכל מעשיו ותהיה לו הצלחה בפרנסתו.
39. מצות הענקה היא מצות עשה להעניק (לתת במתנה) לעבד המשתחרר מאצלך לאחר שש שנות עבודה, מהצאן, מהגורן ומהיקב שזיכה אותך ה'.
40. עבד שלא רוצה לצאת לחפשי אחרי 6 שנים אלא רוצה להשאר אצל האדון.
41. אסור לעבוד בבכור בהמה טהורה ולא לגוז את צמר הבכור.
42. אם נפל בו מום.
43. לא. אסור להקריבו אלא בירושלים.
44. מהחל חרמש בקמה (כלומר, מתחילת קציר שעורים ולפי חז"ל-ממחרת יום ראשון של פסח, שהוא ראשית הקציר, שבו מקריבים את העומר).
45. בחג הסוכות.
46. את בני ביתו, עבדיו, הלוי, הגר, היתום והאלמנה.
47. מצות עליה לרגל צריך לקיים בכל אחד משלשת הרגלים.

שאלות חזרה לסדר "שופטים"

1. איזו מצוה קשורה ל"בכל שעריך"?
2. מה הן מצוות לא-תעשה שחייבים בהן השופטים?
3. איזו מצוה-עשה שחייבים בה השופטים נזכרה כאן?
4. איזו הבטחה צמודה לקיום מצוות מנוי שופטים (כשרים)?
5. היכן אסור לנטוע אשרה?
6. מתי, לדעתך, אסור להקים מצבה אפילו בשביל קרבנות לה'?
7. על איזה קרבן נאמר "תועבה"?
8. על איזו עברה נזכר בפסוק עונש סקילה? באיזה תנאי מענישים אותו?
9. מי משתתף בסקילת החוטא? היכן נעשה הדבר?
10. מה עושה בית-דין שהתעורר אצלו ספק באיזה דין?
11. מה הוא הדין של דיין שלא נהג לפי פסק הדין של בית הדין הגדול?
12. באיזה ענין נאמר: "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל"?
13. אם ישראל רוצים למנות עליהם מלך נכרי, האם מותר להם הדבר?
14. מה הם שלשת הדברים שאסור למלך להרבות לו?
15. מהו הטעם (הסיבה) שהתורה מזכירה ליד כל איסור משלשת האיסורים?
16. איזו מצוה-עשה חייב בה המלך?
17. המתנות: זרוע, לחיים וקיבה - מאיזו בהמה מקבלים הכהנים?
18. "ראשית" של 4 דברים חייבים לתת לכהנים; מה הם?
19. הגויים, יושבי הארץ, פונים אל מעוננים וקוסמים וכו'. מה אסר לנו ה' בענין זה?
20. מהי ההגדרה של אדם שלא עוסק בכל אלה אלא מאמין בה' בלבד?
21. איזה אדם מישראל שלח אותו ה' במקום כל המעוננים והקוסמים ומגידי עתידות למיניהם?
22. ואם יקום נביא שקר שידבר בשם ה'-מה ענשו?
23. מה סימן הבדיקה לנביא אם הוא נביא אמת או שקר?
24. מי מהרוצחים יכול להמלט אל עיר מקלט?
25. אם הרג גואל הדם את הרוצח לפני שהספיק להכנס לעיר המקלט, האם חייב הוא או לא?
26. כמה ערי מקלט צריך לקבוע? באיזה מקום נמצאו כל הערים?
27. איזו מצוה נאמרה בענין "הסגת-גבול"?
28. על פי כמה עדים קובעים דין?
29. מתי חובה על השופטים לעשות לעד שקר כפי שרצה לעשות לאחיו? איך נקרא עד או עדים אלה?
30. האם משפט עדים זוממים הוא מוגבל רק לכסף או שחייבים לעשות להם כל עונש שזממו לעשות?
31. איזו מצוה לא תעשה ראשונה נאמרה בענין יציאה למלחמה?
32. מה היא האזהרה, האיסור שמודיע הכהן הגדול (הנקרא גם כהן משוח) לעם, לפני צאתו למלחמה?
33. מה מודיעים השוטרים ליוצאים למלחמה?
34. איזו מצוה מוטלת על שרי הצבא לפני שנגשים להלחם על איזו עיר?
35. מה הדין אם הסכימו אנשי העיר לשלום?

36. ואם לא הסכימה להשלים, מה הדין?
37. מה דין הטף, הנשים והשלל?
38. באלו עמים נוהג דין זה של קריאה לשלום?
39. במי מקיימים את הדין "לא תחיה כל נשמה". מדוע קיים ההבדל הזה?
40. אלו עצים מותרים בכריתה בשעת מלחמה ואלו עצים אסורים?

תשובות חזרה לסדר "שופטים"

1. מינוי שופטים ושוטרים.
2. א. לא להטות את המשפט.
ב. לא להכיר (להעדיף) פנים (כל אדם).
ג. לא לקחת שוחד.
3. מצות "צדק-צדק תרדוף".
4. ההבטחה היא שישראל יחיו וירשו את הארץ.
5. ליד מזבח ה' בבית המקדש.
6. כשבית-המקדש נבחר להקרבת קרבנות, כל מקום אחר-פסול.
7. קרבן שיש בו מום.
8. על עובד עבודה זרה; מענישים אותו רק אם דרשו השופטים היטב את העדים, ומצאו שהדבר נכון.
9. העדים ראשוניים לזרוק עליו אבנים ואחריהם שאר העם. הם נסקלים בשער העיר.
10. צריך לעלות לירושלים לביה"ד הגדול - סנהדרין ולשאול אותם את השאלה ולעשות על פי מה שיאמרו.
11. דיין אשר המרה את פי (עשה כנגד) בית הדין הגדול חייב מיתה.
12. בענין דיין שחושב לפסוק אחרת מבית הדין הגדול יש עליו איסור לסור מהדבר שיגידו לו ימין או שמאל.
13. לא. אסור למנות מלך נכרי.
14. אסור למלך להרבות לעצמו סוסים, כסף וזהב ונשים.
15. לא ירבה סוסים, כדי שלא יחזיר את העם למצרים, לקנות מהם סוסים (כפי שנהגו אז הרבה עמים) וה' אסר לשוב עוד למצרים.
לא ירבה נשים-שלא יטו את לבבו מעבודת ה'.
16. כסף וזהב לא ירבה-כדי שלא ירום (יגבה) לבו משאר העם.
17. לכתוב לו את משנה התורה על ספר, שיקרא בה תמיד ותהא מונחת אצלו תמיד.
18. מתנות אלה מקבלים הכהנים מכל בהמה ששוחט אדם לאכילה (ולא לקרבן) מחוץ לירושלים.
19. ראשית הדגן, התירוש והיצהר וראשית הגז.
20. ה' אסר עלינו שימצא בקרבנו, מי שמעביר בנו או בתו באש (לעבודה זרה), קוסם קסמים, מעוון ומנחש ומכשף וחובר חבר ושואל אוב וידעוני ודורש אל המתים.
21. מי שלא עוסק בכל זאת נקרא "תמים".
22. ה' שלח נביאו לישראל.
23. חייב מיתה.
24. אם יבטיח הנביא דבר לעתיד ולא יתקיים-סימן שנביא שקר הוא.
25. מי שרצח בשוגג.
26. גואל הדם פטור.
27. שלש ערים בעבר הירדן המזרחי ושלוש בעבר הירדן המערבי.
28. נאמר "לא תסיג גבול רעך" בענין גבול הנחלות, שאסור לאדם להרחיב גבול נחלתו על חשבון רעהו.
29. על פי שני עדים פוסקים דין.

29. אם העד זמם (חשב) לעשות רע על חברו, על פי עדות שקר שרצה להעיד עליו, חייבים השופטים לעשות לאותו עד בדיוק כפי שרצה לעשות לאחיו. עד כזה נקרא "עד זומם" ואם הם שנים או יותר נקראים "עדים זוממים".
30. אין הגבלה בסוג העונש; כל מה שזממו העדים לעשות עושים להם.
31. מצות לא תעשה ראשונה בענין יציאה למלחמה היא "לא תירא מהם".
32. שאסור לחיילים לפחד, כי ה' הולך אתם במלחמה.
33. השוטרים מודיעים ליוצאים למלחמה שיש 4 סוגי אנשים שצריכים לחזור מהמערכה: שלשה, שלא ימותו ומישהו אחר ישלים את מה שלא הספיקו: א. מי שבנה בית חדש ולא הספיק לחנוך אותו.
ב. מי שנטע כרם חדש ולא הספיק לחלל את פירות השנה הרביעית של הכרם.
ג. מי שארש אשה ולא נשא אותה.
ואדם רביעי מסיבה אחרת:
ד. מי שירא ורך לבב שישבו לביתו כדי שלא ימיס (יפחיד) את לבב אחיו כלבבו.
34. לפנות אל אנשי העיר לשלום.
35. חייבים הם לתת מס לישראל.
36. צרים עליה ואח"כ מכים, הורגים, את כל הזכרים בחרב.
37. כל אלה בוזזים לישראל.
38. בכל העמים הרחוקים מהארץ, שאינם מ-7 עמים.
39. ב-7 העמים נוהג הדין "לא תחיה כל נשמה", כדי שלא נבוא ללמוד ממעשיהם ובעמים הרחוקים (מיישוב יהודי) אין דין זה, אלא, כנ"ל להרוג את הזכרים בלבד.
40. עץ מאכל-אסור, עץ שאינו למאכל-מותר.

שאלות חזרה לסדר "כי תצא"

1. מה הם דיני "אשת יפת תואר"?
2. האם יש הבדל בענין זכויותיו של הבכור אם הוא בן האהובה או בן השנואה?
3. מיהו "בן סורר ומורה"?
4. מה ענשו של "בן סורר ומורה"?
5. את מי אסור להלין על העץ? מדוע?
6. באיזה ענין נזכרה מצות "השב תשיבם"?
7. באיזה מקרה מחוייב המוצא אבדה לשמור אותה בביתו עד שימצאו בעליה?
8. על אלו חפצים מקיימים מצות "השב-תשיבם"?
9. האם מותר לאדם להתעלם מהאבדה שמצא?
10. מהי מצות "הקם תקים עמו"?
11. הבטוי "תועבה" נאמר בתורה בענין לבוש. מה נאמר בענין זה?
12. העובר בדרך ומצא קן צפרים ורוצה לקחת את הבנים (הגוזלים), מה עליו לעשות?
13. מה שכרה של מצות "שלוח הקן" הכתובה בתורה?
14. איזו מצות עשה השייכת לגג כתובה בתורה?
15. באיזה ענין נזכרה מצות לא תעשה: "ולא תשים דמים בביתך וכו'?"
16. על איזה איסור כלאים מדובר בפרשתנו?
17. מה דין התבואה הזרעים או הגפן שהצמיחו פרי במצב של כלאים?
18. האם נזכרו איסורי כלאים נוספים בפרשתנו?
19. איך נקראים הציציות שקושרים על ארבע כנפות הבגד?
20. דין הוצאת שם-רע מה מקורו בפרשתנו?
21. מה ענשו של מוציא שם רע על אשתו?
22. מה הדין אם אמנם צדק הבעל? איך מגדירה (קוראת) התורה מעשה זה?
23. איש שנאף (זנה) עם אשת-איש; מה עונש שניהם?
24. נערה מאורשה שזנתה, מה דינה ומה דין הזונה אתה?
25. באיזה מקרה פטורה הנערה מעונש?
26. באיזה מקרה חייב האונס לשלם חמשים (שקל) כסף לאבי הנערה? מה עוד חייב האיש בענין הנערה במקרה זה?
27. בענין "לבוא בקהל" (חיתון) יש כמה סוגי פסולים: פסול בגלל מום גופני, פסול בגלל עבירה בקשר שבין ההורים, ופסול בגלל בעיה לאומית (מאיזה עם האדם); התדע מי הם הפסולים לבוא בקהל מכל אחד הסוגים?
28. את מי אסרה התורה לתעב (לדחות, להרחיק)? מדוע?
29. מהו דין אדומי ומצרי בענין "לבוא בקהל" (להתחתן)?
30. ביציאה למלחמה מצווים החיילים לשמור על קדושת המחנה. שלשה דברים נאמרו בענין זה. מה הם?
31. עבד שברח מאדוניו, האם מותר להסגיר אותו אליו?
32. על איזה פסול חיצוני של קרבן מדובר בפרשתנו?
33. האם רבית בהלואה אסורה רק בכסף או גם בחפצים שווי כסף? למי מותר להלוות ברבית?
34. מה נאמר בפרשתנו בענין נדר?

35. מתי מותר לפועל לאכול מפירות בעל-הבית בלי רשות ובלי לשלם?
36. מתי כותב אדם לאשתו "ספר כריתות" (גט)?
37. ממה פטור החתן בשנה הראשונה לנשואיו?
38. איזה משכון (על הלוואה) אסור לקחת? מדוע?
39. איזה גנב ענשו מיתה?
40. איזו מצות זכירה ישנה בענין מרים?
41. איזו מצוה נאמרה בפרשתנו בענין עבוט (משכון) של עני?
42. איסור "לא תעשוק" במי נאמר?
43. מהו לשון הפסוק בענין מיתת אבות בעוון בניהם ולהיפך?
44. מהי מצות "שכחה"?
45. על אלו מתנות-עניים מדובר בפרשתנו?
46. כמה מלקים בעונש מלקות?
47. מהי מצות "יבוס"?
48. האבנים נזכרו בפרשתנו בענין מאזני צדק; . מהו הדין שנאמר בענין זה?

49. על איזה ענין נאמר "כי תועבת ה' כל עושה אלה"?
50. מצות עשה לזכור ומצות לא תעשה-לא לשכוח נאמרו בענין אחד בפרשתנו; מהו הענין?

תשובות חזרה לסדר "כי-תצא"

1. א. צריכה לגלח את שער ראשה.
ב. לקצוץ את צפרניה.
ג. להחליף את שמלת-שביה בשמלה אחרת.
ד. במשך חודש ימים, תשב בביתו ותבכה על פרידתה מאביה ומאמה.
ה. אחר כל זאת מותר לו לקחתה לאשה.
ו. אם לא ירצה אותה ישלח אותה לנפשה אבל אסור לו למכור אותה.
2. לא; אין הבדל; אלא הבכור מהאשה שתלד (האהובה או השנואה) יקבל פי שנים בירושת אביו.
3. בן שלא שומע בקול הוריו למרות שהם מיסרים אותו, אלא מרבה באכילה, שתיה (של בשר ויין) אז מביאים הוריו אותו אל זקני העיר ומתרים בו בפניהם ואם לא שב מדרכו-סוקלים אותו כל אנשי עירו באבנים.
4. ענשו הוא סקילה.
5. מי שנידון למיתה ותלו אותו אסור להלין אותו על העץ (במשך הלילה) כי בכך יש זלזול כלפי ה' שהרי "בצלם א-להים עשה את האדם".
6. בענין שור או שה שנמצאו, יש מצות עשה להשיבם לבעליהם.
7. אם לא יודע המוצא מיהו בעל האבדה, חייב הוא לקחת את האבדה אליו הביתה ולשמור אותה עד שימצאו הבעלים.
8. על כל חפץ שמוצאים.
9. לא; יש מצות לא-תעשה: "לא תוכל להתעלם".
10. "הקם תקים עמו" היא מצוה על מי שרואה את בהמתו של חברו נופלת מרוב משא שעליה.
11. שתי מצוות לא תעשה נאמרו בענין זה: א. "לא יהיה כלי (בגד) גבר על אשה"
ב. "לא ילבש גבר שמלת אשה".
ושני מעשים אלה הם תועבה לפני ה'.
12. הוא צריך לשלח תחילה את האם ואחר כך מותר לו לקחת את הבנים (הגוזלים).
13. השכר הוא "למען ייטב לך והארכת ימים".
14. מצות עשיית מעקה לגג.
15. בענין מעקה, שאם לא עושה מעקה יכול אדם לפול מהגג ולמות.
16. מדובר על איסור זריעת מיני תבואה או שאר זרעים עם חרצן הגפן.
17. הפרי נאסר ונחשב כמו קודש או חרם.
18. כן, עוד שני סוגים: א. איסור כלאי בהמה: לחרוש בשור ובחמור יחדיו.
ב. איסור כלאי בגדים: לא ללבוש בגד העשוי מצמר ופשתים ("שעטנז").
19. גדילים.
20. מקורו של איסור זה הוא באדם שנשא אשה ואמר שלא מצא לה בתולים והתברר שזה היה "עלילות דברים", כלומר דברי שקר.
21. קונסים אותו לשלם מאה (שקל) כסף לאבי הנערה ומחייבים אותו להמשיך לחיות איתה כבעל, בלי שיוכל לגרשה כל ימיו.
22. אם צדק הבעל ואשתו זינתה-חייבת היא סקילה, כי "עשתה נבלה בישראל".

23. העונש לשניהם הוא מיתה.
24. שניהם חייבים סקילה.
25. אם האיש אנס אותה והיא לא יכלה להזעיק עזרה.
26. אדם שאנס נערה פנוייה (שאינה מאורשה) חייב לשלם חמשים (שקל) כסף לאבי הנערה ולשאת אותה לאשה.
27. א. פצוע דכא וכרות שפכה בגלל מום בגופם.
ב. ממזר-בגלל פסול שבקשר של הוריו.
ג. עמוני ומואבי-בגלל פסול העם שממנו הם באים, מפני שלא קידמו את בני ישראל בלחם ובמים בדרך לארץ כנען.
28. אדומי ומצרי. אדומי-מפני קרבת המשפחה-"אחיך הוא" (מבני עשו הם) ומצרי-"כי גר היית בארצו".
29. לאחר שהתגירו, מותר להם "לבוא בקהל" בדור השלישי.
30. א. אדם שנטמא בטומאת-קרי (טומאת הפרשה מהגוף) צריך לצאת ולהטהר מחוץ למחנה.
ב. צריך לקבוע מקום-"שירותים" להתפנות שם.
לכל חייל צריכה להיות יתד-כלי מיוחד שישתמש בו כשיתפנה.
31. לא. אסור להסגיר את העבד לאדוניו.
32. הפסול הוא כשהבהמה היא שכר על מעשה זנות (של האיש "מחיר כלב" או של האשה-"אתנן").
33. א. איסור רבית קיים גם בחפצים שווי כסף כמו אוכל.
ב. מותר להלוות לגוי ברבית.
34. חייב אדם לקיים את נדרו ומי שלא יכול לקיים נדרו-לא יחשב לו לחטא אם לא ידור כלל.
35. כשהוא עובד בשדה בעל-הבית מותר לו לאכול כרצונו ורק לכליו אסור לו לקחת.
36. אם חיי הנישואין שלהם לא הצליחו ורוצה הוא לגרש את אשתו, כותב לה-"ספר כריתות"- (גט).
37. החתן פטור בשנת נשואיו הראשונה משירות צבאי.
38. אסור לקחת רחיים כמשכון מפני שהם נחוצים למחיתו של הלווה ((הלווה צריך אותם לקיומו).
39. מי שגנב אדם ומכרו, חייב מיתה.
40. המצוה היא לזכור את עונש הצרעת של מרים ולדעת לנהוג בנגע צרעת על פי הכללים של התורה.
41. נאמר בפרשתנו שצריך להחזיר את המשכון (עבוט) לעני בסוף היום (אם יש לו צורך בו בלילה) או בסוף הלילה (אם יש לו צורך ביום).
42. איסור "לא תעשוק" נאמר בפרשתנו על שכיר ועני אבל, כמובן, אסור לאדם לעשוק (לעכב שכרו של) כל אדם.
43. "לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות וכו'".
44. מצות "שכחה" שהיא אחת ממתנות עניים, היא לא לחזור בשדה לקחת עומר (קבוצת שבלים) שנשכחו בשדה, אלא להשאירו לעניים.
45. א. "שכחה"-מי ששכח עומר בשדה- לא ישוב לקחתו אלא ישאירו לעניים.
ב. "לקט"-מי ששכח כמה זיתים (או פרי אחר) על העץ, לא יחזור לקטפם.
ג. "עוללות"-מי שבצר כרמו ושכח עוללות, ענבים שנשארו בגפן, לא ישוב לקחתם.
46. ארבעים מכות (חסר אחת, כדברי חז"ל).
47. מצות "יבוס" נוהגת כשמת אדם ללא בנים. אז חייב אחיו לשאת לאשה את האלמנה כדי להקים זרע לאחיו.
48. אסור שיהיו לאדם אבני משקלות במידות שונות (כדי לשקול פעם בזו ופעם בזו) אלא הן צריכות להיות שוות.
49. על מי שנוהג רמאות במשקלות.
50. מצות זכירה ואיסור לא לשכוח נאמרו בפרשתנו בענין עמלק.

שאלות חזרה לסדר "כי תבוא"

1. איזו מצוה עושה אדם בפירות הראשונים שגדלו בשדהו?
2. מה עושה בעל השדה בפירות שהעלה לירושלים? מה הוא אומר שם?
3. האם מזכיר האיש את חסדי ה' אתו או עם עם ישראל?
4. את מי חייבים לצרף לשמחה שעושים בפירות הביכורים בירושלים?
5. מה היא מצות ביעור מעשרות? מאיזו שנה היא נוהגת? מה צריך בעל הפירות, המבער, לאמר?
6. בפסוקים מתוארים (כתוב) דברי שבח של ה' על ישראל ושל ישראל על ה'; כתוב את תוכן הדברים שנאמרו?
7. מה נצטוו ישראל לעשות מיד בעברם את הירדן?
8. איזה מזבח נצטוו ישראל לבנות מיד בכניסתם לארץ והיכן?
9. בחלוקת השבטים להר גריזים ולהר עיבל, מי היו על הברכה ומי על הקללה?
10. מי השמיע את הברכות והקללות ומי ענה אמן?
11. דברי הברכה ודברי הקללה, דברי אזהרה וזירוז הם ויש ללמדם ולדעתם היטב; נסה לרשום לפחות 5 עבירות שעליהן נאמרה הקללה - "ארור"?
12. ברכות רבות מבטיחה התורה בקיום מצוות ה'; נסה לרשום 7 מהברכות האלה.
13. באלו תחומים (נושאים, עניינים) מבטיח ה' ברכות לעם-ישראל אם ישמעו בקולו?
14. בדברי התוכחה מביאה התורה רשימה ארוכה של אזהרות מפני מחלות ואסונות קשים; מהם סוגי הפגעים שעלול ה' להביא כעונש?
15. איזו סיבה חשובה לצרות הגדולות שבתוכחה, מזכירה התורה?
16. אלו נסים שקרו לישראל בגופם ובלבושם, מזכיר ה' לעם?
17. מה הקשר בין הצלחה בחיים ובין שמירת המצוות?

תשובות חזרה לסדר "כי תבוא"

1. מצות בכורים, שבה לוקח בעל השדה את הפירות הראשונים שגדלו בשדהו ומעלה אותם לירושלים.
2. הוא שם אותם בסל ומעלה אותם לירושלים ומגישם אל הכהן. הכהן מגיש את הפירות ליד המזבח ואז אומר בעל הפירות דברי תודה לה' על על מה שגמל (עשה) לו עד היום.
3. לא; הוא מספר על חסדי ה' עם עם ישראל מאז לבן ויעקב, דרך שעבוד מצרים והגאולה ממנה ועד לכניסה לארץ.
4. את הלוי והגר שנמצאים בקרבת בעל השמחה.
5. אחרי שלש שנות מעשר, צריך להוציא מהבית את כל המעשרות של הלוי והעני שלא חולקו להם במשך שלש השנים ולתת אותם להם. המבער את פירות המעשר שלו מתודה ואומר: בערתי הקודש מן הבית... לא אכלתי מהמעשר (שני) כשהייתי טמא וכו' ואח"כ מבקש מה' שיברך את עם ישראל ואדמתו.
6. ה' משבח את ישראל שהם נחשבים לעם סגולה מכל העמים וישראל משבחים את ה' שהוא להם לא-להים ומקבלים הם את מצוותיו.
7. לקחת אבנים, לסוד אותם בסיד ולכתוב עליהן את התורה ולהעמידן בהר עיבל.
8. מזבח אבנים שלא יניפו עליהן ברזל ויעמידו אותו בהר עיבל.
9. על הברכה עמדו השבטים: שמעון לוי ויהודה, יששכר, יוסף ובנימין; ועל הקללה עמדו השבטים: ראובן, גד, אשר, זבולון, דן ונפתלי.
10. הלווים השמיעו את הברכות והקללות וכל העם ענה אמן.
11. עושה פסל, מבזה אביו ואמו, מסיג גבול רעהו, מטעה עוור בדרך, מטה משפט גר יתום ואלמנה, שוכב עם אחת מהעריות (הכתובות ב-"כי תבוא"), שוכב עם כל בהמה, מכה רעהו בסתר, לוקח שוחד כדי להרוג נפש "דם נקי", "מי שלא יקים את דברי התורה לעשות אותם".
12. ברוך אתה בעיר, ברוך פרי בטנך, יתן ה' את אויביך...נגפים לפניך, יצו ה' אתך את הברכה באסמך, יקימך ה' לו לעם קדוש, יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, והלוית גויים רבים, ונתנך ה' לראש ולא לזנב.
13. בכל התחומים: בכלכלה (פרנסה, יבול השדה) בבהמות, בפרי הבטן, בהצלחה הכלכלית בין העמים, בנצחון על העמים, בהצלחה רוחנית.
14. הקללות הן על הנמצא בעיר ועל הנמצא בשדה; על פרי הבטן, על פרי האדמה ועל פרי הבהמה; פחד מפני האוייבים עד כדי נסיגה (בריחה) מהם, מחלות ונגעים ידבקו באנשים, בנים ובנות נופלים בשבי, שגוען למראה כל הצרות, רבוי גדול של צרות עד לגלות מן הארץ.
15. הסיבה היא שישראל לא עבדו את ה' "בשמחה ובטוב לבב מרוב כל".
16. משה מזכיר לישראל שכשהלכו במדבר, לא בלו שלמותיהם ורגלם לא בצקה (לא התנפחה מרוב הליכה).
17. הקשר הוא ההבטחה של ה' ששמירת המצוות תביא את ישראל להצלחה במעשיהם.

שאלות חזרה לסדר "נצבים"

1. מי עמד בכריתת הברית שבערבות מואב?
2. את מי מחייבת הברית שנכרתה בין ישראל לה'?
3. מהו התוכן העיקרי של הברית?
4. על מי עלולה לבוא "כל האלה הכתובה בספר התורה"?
5. באיזה ענין נזכרו בפרשתנו סדום ועמורה?
6. מה מבטיח ה' לישראל שיקרה להם בדרכם לה' כשיהיו בגלות?
7. כשישובו ישראל לה', מה מבטיח להם ה' כשכר?
8. על מה נאמר בפרשתנו "לא מעבר לים היא...בפיך ובלבבך לעשותו"?
9. ענין הבחירה החופשית לבחור בטוב או ברע, נאמר בפרשתנו ; באלו מלים מובא הענין?
10. מה ממליץ (מציע) ה' לבחור?
11. מהו השכר שמבטיח ה' לבחור בטוב?

תשובות לסדר "נצבים"

1. "כל איש ישראל": ראשי השבטים, זקניהם, שוטריהם, הטף, הנשים, הגרים, חוטבי העצים ושואבי המים.
2. את מי שהיה בברית וגם את כל הדורות שיבואו אחרי כן.
3. שישראל יהיו לעם ה' (נאמנים למצוותיו) וה' יהיה להם לא-להים (מנהיג ודואג לכל צרכיהם).
4. על מי שיאמר שהוא הולך בשרירות לבו ויכול הוא לעשות כל דבר שהוא רוצה, גם אם זה נגד רצון ה' ונגד טובת עם ישראל, ומבטיח לעצמו שלא יקרה לו דבר.
5. בענין העונש הקשה שעלול ה' להביא על חלק מהעם שילך בשרירות לבו, עלול ה' להביא עליהם גפרית ומלח כמו שעשה לסדום ועמורה.
6. ה' מבטיח שכשיבואו, חלילה, כל הצרות הקשות על ישראל, ישובו בתשובה שלמה לה' "בכל לבבך ובכל נפשך".
7. כשישובו ישראל לה', מבטיח ה' להם שיטיב להם מאוד, יותר ממה שהטיב לאבותם.
8. על "המצוה הזאת" (מצות לימוד תורה או מצות התשובה).
9. בפרשתנו נאמר: "ראה נתתי לפניך..ואת הטוב ואת הרע".
10. ה' מציע לבחור בדרך החיים שהיא הטוב.
11. ה' מבטיח לבחור בטוב שיזכה לחיים טובים בארץ ישראל הוא וכל בני משפחתו.

שאלות חזרה לסדר "וילך"

1. כאשר הגיע זמנו של משה להפרד מהעם אמר להם דברי פרידה חשובים ; בראשית דבריו מה אמר?
2. אלו דברי חיזוק אמר משה לישראל?
3. באיזה מעמד חיזק משה את יהושע לקראת קבלת המנהיגות על העם?
4. משה כתב ספר-תורה ולמי נתנו?
5. איזו מצוה נוהגת פעם בשבע שנים, במוצאי שנת-השמיטה, בחג הסוכות?
6. כשקרבו ימי משה למות צוה ה' את משה לבוא עם יהושע ולעמוד באהל מועד מה דיבר ה' אליהם?
7. מדברי ה' אל משה, למדים אנחנו שענשים קשים עלולים לבוא רק בגלל שה' יסתיר...- השלם!
8. על אופן לימוד התורה כתוב בפרשתנו שצריך ללמוד אותה היטב. מהו לשון הפסוק בענין זה?
9. מה יעזור לישראל לשוב כשיהיו בעונש בגלות?
10. מי עוד ברך את יהושע בברכת "חזק ואמץ"?
11. מה צוה משה את הלויים לעשות בספר התורה?
12. לאחר ששמע משה מה' שעם ישראל עלול לחטא אחרי פטירתו, מה עשה כדי להזהיר את העם?

תשובות לסדר "וילך"

1. בראשית דבריו הזכיר את העונש שמונע ממנו להכנס לארץ, אבל ה' ינהיג אותם על ידי יהושע וישמיד את הגויים לפניהם.
2. אמר משה לעם: "אל תיראו ואת תערצו מפניהם" כי ה' יהיה אתכם.
3. קרא לו לעיני כל העם ואמר לו "חזק ואמץ" "לא תירא ולא תחת", כי ה' "יהיה עמך" לא ירפך ולא יעזבך.
4. נתן אותו אל הכהנים ולכל זקני ישראל (שהם ילמדו את התורה לעם כולו).
5. מצות הקהל: כל העם, אנשים נשים וטף, מתאסף ושומע מהמלך חלקים מהתורה.
6. ה' הודיע למשה שעם ישראל עתיד לעזוב את ה' וללכת אחר עבודה זרה ואז יענש ולא יהיה מי שיזכיר לו את חטאו, לכן צוה ה' את משה לכתוב את התורה שהיא תהיה העדות בינו ובין העם שחייבים הם לשמור את דברי הברית ואם לא כן-יענשו.
7. יסתיר את פניו מעם ישראל (לא יאיר להם פנים).
8. "למדה את בני ישראל שימה בפיהם".
9. כשהם יזכרו את מה שכתוב באזהרות משה, שהרי הוא הבטיח: "כי לא תשכח מפי זרעו", יאמרו שהצרות באות בגלל מעשיהם הרעים וישבו אז אל ה'.
10. הקב"ה.
11. להניח אותו מצדו של ארון הברית.
12. הקהיל אליו את כל העם והשמיע באזניהם את "שירת האזינו" שכולה דברי אזהרה על שמירת מצוות ה'.

שאלות חזרה לסדר "האזינו"

תלמיד יקר שים-לב!

שירת "האזינו" רובה דברי אזהרה של משה לעם, שלא יעזבו את ברית ה'. חשוב מאוד לדעתה היטב עד כדי על-פה. כדי להתרגל בלימוד השירה ובידיעת ביאורה, יובאו כאן תרגילים שונים.

תרגיל 1

לפניך רשימת חצאי משפטים הלקוחים מהשירה, אך אינם מסודרים נכון כפי שהם כתובים; חלקי המשפטים כתובים לפניך בשני טורים: בטור הימני כתובים חלקי משפטים עם מספרים; עליך למצא בצד שמאל את חלקי המשפט השייכים להם ולרשום ליד כל אחד את מספר החלק שבצד ימין המתאים לו, על-פי הדוגמא:

1. האזינו השמים ואדברה	–	על גוזליו ירחף
2. יערף כמטר לקחי	–	בינו שנות דור ודור
3. כשעירים עלי דשא	–	בהפרידו בני אדם
4. כי שם ה' אקרא	–	ישאהו על אברתו
5. כנשר יעיר קנו	<u>1</u>	ותשמע הארץ אמרי פי
6. יפרוש כנפיו יקחהו	–	זקניך ויאמרו לך
7. ה' בדד ינחנו	–	למספר בני ישראל
8. זכור ימות עולם	–	הבו גודל לא-להינו
9. שאל אביך ויגדך	–	ואין עמו אל נכר
10. בהנחל עליון גויים	–	תזל כטל אמרתי
11. יצב גבולות עמים	–	יעקב חבל נחלתו
12. כי חלק ה' עמו	–	בנים לא אמון בס
13. וירא ה' וינאץ	–	כי דם עבדיו יקם
14. ויאמר אסתירה פני מהם	–	וכפר אדמתו עמו
15. כי דור תהפוכות המה	–	וכרביבים עלי עשב
16. הרנינו גויים עמו	–	מכעס בניו ובנותיו
17. ונקם ישיב לצריו	–	אראה מה אחריתם.

תרגיל 2

לפניך 5 משפטים שבכל אחד יש טעות. מצא את הטעות וסמן בעגול את הטעות:
א. איכה ירדוף אחד מאה ושנים יניסו רבבה
ב. כי מגפן עמורה גפנם ומשדמות סדום.
ג. חמת תנינים שמנם וראש פתנים אכזר.
ד. הרנינו גויים עמו כי דם בניו יקום.
ה. ונקם ישוב לאויביו וכפר אדמתו עמו.

שאלות

1. מה הם הנושאים העיקריים שמופיעים בשירת "האזינו"?
2. בסיום דברי השירה אומר משה לעם דברי חיזוק ועידוד. מה הוא אומר להם?

תשובות חזרה לסדר "האזינו"

תרגיל 1

1. האזינו השמים ואדברה
2. יערף כמטר לקחי8. בינו שנות דור ודור.
3. כשעירים עלי דשא
4. כי שם ה' אקרא6. ישאהו על אברתו.
5. כנשר יעיר קנו1. ותשמע הארץ אמרי פי.
6. יפרוש כנפיו יקחו9. זקניך ויאמרו לך.
7. ה' בדד ינחנו11. למספר בני ישראל.
8. זכור ימות עולם4. הבו גודל לא-להינו.
9. שאל אביך ויגדך7. ואין עמו אל נכר.
10. בהנחל עליון גוים
11. יצב גבולות עמים
12. כי חלק ה' עמו15. בניס לא אמון בס.
13. וירא ה' וינאץ16. כי דם עבדיו יקום.
14. ויאמר אסתירה פני מהם.
15. כי דור תהפכות המה.
16. הרנינו גויים עמו.
17. ונקם ישיב לצריו.
5. על גוזליו ירחף.
10. בהפרידו בני אדם.
2. תזל כטל אמרתי.
12. יעקב חבל נחלתו.
17. וכפר אדמתו עמו.
3. וכרביבים עלי עשב.
13. מכעס בניו ובנותיו.
14. אראה מה אחריתם.

תרגיל 2

- א. איכה ירדף אחד אלף ושנים יניסו רבבה.
- ב. כי מגפן סדם גפנם ומשדמות עמורה.
- ג. חמת תנינים ינם וראש פתנים אכזר.
- ד. הרנינו גויים עמו כי דם עבדיו יקום.
- ה. ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו.

תשובות

1. הנושאים העיקריים הם: א. אמונה במשפט צדק של ה'. ב. קריאה להתבוננות בתולדות העולם. ג. יחסו הטוב של ה' לעם ישראל בתקופת המדבר. ד. ה' מכניע את עמי כנען מפני ישראל. ה. ברכה והצלחה לעם ישראל בארצו. ו. ישראל מורדים בה' מרוב טובה שהשפיע עליהם.

- ז. ה' כועס ומסתיר פניו מהם ואז באות צרות קשות על ישראל.
 ח. ה' נמנע מלהשמיד את ישראל, חלילה, מפני חילול ה'.
 ט. הגויים יענשו על שהתגאו כלפי ה' כשהכו את ישראל בשליחות ה' (ויאמרו שכוחם החזק הוא זה שגבר על ישראל).
 י. דברי סיוס-ה' מכריז על כוחו ויכלתו להעניש את הגויים ולרפא את מכות ישראל ושהוא עתיד לנקום עוד מאויבי ישראל.
 2. הוא אומר להם לשים לב לתוכן דברי השירה ולחשיבותה, כי חייהם תלויים בקיומה של התורה, ואם יזכו לקיימה, יאריכו ימים על ארץ כנען.

שאלות חזרה לסדר "וזאת הברכה"

- תלמיד יקר, שים-לב!
 סדר "וזאת הברכה" כולל ברובו את ברכות משה לשבטי ישראל ברכות חשובות אלה כדאי לדעת ולזכור. בתרגיל שלפניך, ננסה לחזור ולשנן את הברכות כדי שנצליח לדעתן היטב.
תרגיל
 לפניך משפטים המכילים חלקים מברכות משה לשבטים. רשום ליד כל משפט את שם השבט ממנו נלקחה הברכה:
 א. תמיד ואוריך לאיש חסידך. _____
 ב. ידיד ה' ישכון לבטח עליו. _____
 ג. ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה. _____
 ד. יורו משפטיך ליעקב. _____
 ה. כלביא שכן. _____
 ו. ידיו רב לו. _____
 ז. מבורכת ה' ארצו. _____
 ח. ...גור אריה. _____
 ט. ים ודרום ירשה. _____
 י. ברזל ונחושת מנעליך. _____

שאלות

1. לאן עלה משה כדי לראות את הארץ?
2. אלו אזורים הראה ה' למשה?
3. האם ידע מישהו היכן נקבר משה בדיוק?
4. אלו דברי הספד אומרת התורה על משה?

תשובות לסדר "וזאת הברכה"

תרגיל

- א. תמיד ואוריך לאיש חסידך - לוי
- ב. ידיד ה' ישכון לבטח עליו-בנימין.
- ג. ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה-לוי.
- ד. יורו משפטיך ליעקב-לוי.
- ה. כלביא שכן-גד.
- ו. ידיו רב לו-יהודה.
- ז. מבורכת ה' ארצו- יוסף.
- ח. יין גור אריה.
- ט. ים ודרום ירשה-נפתלי.
- י. ברזל ונחושת מנעליך-אשר.

תשובות

1. משה עלה אל הר נבו אל ראש הפסגה.
2. את הגלעד עד דן, את נחלת נפתלי, את ארץ אפרים ומנשה, את כל ארץ יהודה עד הים האחרון (ים התיכון) את הנגב, את בקעת יריחו, (ערבות יריחו) עד צוער (בקצה הדרומי של ים המלח).
3. לא. אף אחד לא ידע עד היום.
4. א. מראה גופו-לא השתנה: "לא כהתה עינו ולא נס ליחה".
ב. לא קם עוד נביא כמשה שה' התודע (דיבר) אתו פנים בפנים, ועשה על ידו אותות ומופתים לפני פרעה ובמדבר.

